

FILMISKA BILDER UTAN KOMPROMISSER

PETRUS OLSSON

foto

Petrus Olsson har en unik stil. Hans bilder kännetecknas av en underfundig detaljrikedom där betraktaren ständigt finner nya miniatyrhistorier.

text och reportagefoto. **Amy Lagerman** foto. **Petrus Olsson**

– VI KAN INTE bara gräva ett hål i honom, för då dör han ju, säger Petrus Olsson i telefonen. Han pratar med Anders som jobbar med att tillverka ett hjärta till Petrus kommande jobb för HiFi-klubben. Jobbet är hemligt, och reportaget och bilderna får absolut inte visas innan kampanjen godkännts och publicerats. Framför Petrus på bordet ligger en nätt liten hög med skisser på hur reklambyråns art director tänkt sig kampanjen. En av bilderna påminner starkt om ett rymdmonster med jättetänder. Det är i själva verket ett hjärta som ska maskas på en fotomodell. Ett hjärta som ska äta sig ut ur bröst-korgen på ett popsnöre med dille på Bruce Springsteen. På en annan skiss ligger popsnöret ihopsjunket på golvet, attackdödad från insidan. Hungry Heart.

–Jag kan känna att revbenen sticker för långt upp, fortsätter Petrus medan han bläddrar mellan papperna.

Inför varje jobb anstränger sig Petrus Olsson för att täcka upp alla eventualiteter. »Att vara förberedd är en estetik i sig.«

För mig som sitter bredvid och enbart hör Petrus röst ter sig samtalet underhållande på ett mycket surrealistiskt sätt. »Mycket blod«, »större tänder«, »tydligare ådror« och »avtuggade revben« skrivs hastigt ned på en av skisserna innan samtalet avslutas. Direkt ringer Petrus upp AD:n för att prata vidare om detaljerna kring fotograferingen. Petrus är nämligen mycket mer än en fotograf. Han är samordnare, allmän fixare och kreativt bollplank.

–Jag tänkte att det kunde vara intressant att ha killen i en fätölj – då får vi honom närmare än om han ligger i ett hörn. Då ser man mer av bröst-korgen. Men vi kollar närmare på det i dag när vi är i huset.

Petrus lyssnar, hummar och letar fram en annan av bilderna. Den är enklare och visar bara en rejält uppryglad kille, ordentligt bandagerad.

–Vad vill vi ha för en snubbe till »Hit me baby one more time«? Jag tänker någon som är smal, gärna någon lite sötare. Då blir det lite roligare att han fått stryk.

Det är inte lång tid kvar tills kampanjen ska plätas och fyra bilder produceras. Förutom Springsteens »Hungry Heart« och Britney Spears »Hit me baby one more time« ska också »Paint it Black« av Rolling Stones och R. Kellys »I believe I can fly« illustreras.

Kampanjens blodtörstiga tema passar Petrus perfekt. Inte för att hans bilder ska jämföras med en splatterfilm, men för att han är skicklig på att förmedla flera historier i en och samma bild. Tittar man krasst på HiFi-bilderna går det att dra kopplingar till självmord, depression och misshandel. Det är ämnen som väcker uppmärksamhet, tunga grejer som egentligen känns fjärran från en reklamkampanj. Ska ämnena användas för att sälja stereoutrustning krävs både humor och känsla för detaljer. Vilket är något av Petrus signum.

DETALJERNA GÖR BILDEN

Det är en vacker dag i maj och Petrus och hans team ska ägna sig åt teknisk rekognosering. I varje jobb finns oändligt många saker som kan gå fel. Någon upptäcker att en lampa inte kan monteras utanför ett fönster. Att fotografen skulle behöva forcera en vägg för att kunna plåta i rätt vinkel. Det gäller att gå igenom varenda liten detalj för att säkerställa att allt är möjligt och att allt kommer att klaffa när det verkligen gäller.

–När jag jobbar går jag aldrig in och bara fotograferar. Innan markerar jag var alla ska stå. Ställer ljuset. Jag gillar att göra läxan ordentligt, för det är enklare att ändra kurs om man upptäcker problemen i ett tidigt skede. Är allt ordentligt gjort innan slipper jag vara nervös eftersom alla vet vad de ska göra när vi sedan är på plats. Att vara förberedd är en estetik i sig.

På väg till huset där jobbet ska plätas passar Petrus på att informera stylisten Cattis och scenbyggaren Lasse om vad som ska göras. Under tiden rattar Petrus assistent Daniel minibussen från centrala Stockholm till Lidingö.

NÄR JAG JOBBAR GÅR JAG ALDRIG IN OCH BARA FOTOGRAFERAR. INNAN MARKERAR JAG VAR ALLA SKA STÅ. STÄLLER LJUSET. JAG GILLAR ATT GÖRA LÄXAN ORDENTLIGT, FÖR DET ÄR ENKLARE ATT ÄNDRA KURS OM MAN UPPTÄCKER PROBLEMEN I ETT TIDIGT SKEDE. *Petrus Olsson*

För att jobbet ska gå snabbt och smärtfritt tar Petrus flera skissbilder redan i planeringsstadiet. Störande detaljer som möbler och reportrar städas bort för att enklare kunna förmedla rätt idé till alla inblandade.

–Vad är det för ett hus vi ska vara i, frågar Cattis från sätet längst bak.

–Det är en förening som äger det, fast de vet inte riktigt vad de ska göra med huset. Man kan visst hyra det för konferenser eller fester. Det är typ Eyes wide shut-känsla över det, svarar Petrus.

Vilket är en perfekt beskrivning av huset vi parkerar utanför. Tre våningar högt, med takkupoler och pelare, kickar det igång fantasin rejält. Att trädgården är förfallen jämfört med de prydliga fastigheterna runt omkring väcker nyfikenhet och lust att gå på upptäcktsfärd. Innanför dörrarna råder förfallen elegans. Den tjocka röda mattan ligger kvar i trappan, men är sliten och smutsig. Det lukar unket, och alla håller sig mer eller mindre omedvetet ifrån väggarna. På andra våningen är sängar och madrasser uppställda i rummen. Fast de som använder dem är inte närvarande i dag. I stället fylls huset med röster från besökarna som imponeras av interiören och de generösa ytorna.

–Daniel, kom och lägg dig på golvet, precis nedanför trappan, ropar Petrus till Daniel som precis ställt ifrån sig en kameraväska.

Daniel som redan tillbringat tid på det smutsiga golvet under den första rekognoseringsturen ber i sin tur Petrus praktikant från Tyskland att ta plats. Själv är han redo att anteckna allt relevant som diskuteras under dagen.

–Jag tänkte att det här är en bra plats för »Hungry Heart«. Om modellen ligger med benen lite mer hitåt – turn a bit more to the left

please. Yes, that's perfect! – och jag tar bilden härifrån – Daniel, kan jag få min kamera? – så får vi med både hjärtat och trappan.

Tempot är snabbt och oerhört effektivt. Den stora planen växer fram och reservplaner diskuteras.

–Det här rummet kunde funka för »Paint it Black«. Det här eller ett annat rum bredvid som jag ska visa snart. Please sit down right here. Och så står jag här, för i den här vinkeln kan vi få med strukturen på toalettdörren och marmorn inne på toaletten. Amy, nu får du flytta dig.

Jag har ställt mig i dörröppningen på motsatta sidan av rummet för att ta en bild av Petrus när han sitter hopkurad med Hasselbladaren framför ögonen. Men även om det inte är skarpt läge i dag försöker Petrus se till att alla detaljer på skissbilderna blir så nära verkligheten som möjligt. Alla störande detaljer måste bort.

Lars går och tittar på dörren och noterar att det kommer att bli svårt att få till dörren bra.

–Jamen, det ska inte vara lätt, svarar Petrus och skrattar.

Petrus tolkning av Rolling Stones »Paint it Black«. Kund: HiFi-klubben.

KAN INTE HA TUMMEN MITT I HANDEN

Petrus började jobba som fotograf 1998 efter att ha assat för Anti Wendel och Kent Billeqvist. Efter två år körde han i gång i egen regi.

–Men jag började inte på någon hög nivå, och var inte särskilt bra. I början tackade jag ja till alla jobb jag hittade, allt från stilleben till styrelsegubbar.

Att han halkade in på reklamfotografering beror till en del på att han lärde känna elever på reklamskolan Berghs när han hjälpte dem med deras slutprojekt.

–Många kommer tillbaka när de börjat jobba på byråer. Det var tack vare mina kontakter som jag fick en uppfattning om hur reklambranschen fungerar.

Även om han inte hör till strebrarna som sätter en ära i att tillbringa dygnets alla timmar på kontoret erkänner han att han aldrig slutar jobba.

–Det är klart att det är stor press och att jag sliter när det är mycket att göra. Jag slutar aldrig. Är jag hemma går jag och funderar på job-

ben, hur man ska kunna lösa dem bättre. Fast mellan jobben har jag ju chansen att ta det lite lugnare. Och jag känner samma passion som jag gjorde när jag började. Det känns faktiskt som att jag precis har börjat, det är fortfarande så roligt.

Men vad händer när det känns tungt? För det är mänskligt att dippa – det som gör skillnad är hur man tar sig ur svackan.

–Jag väntar inte på inspiration. Ibland måste man tvinga sig att göra.

Den praktiska filosofin kanske är ett resultat av Petrus uppväxt på en bondgård i Skara. Han ser inte det romantiska med hölador och kalvar utan är i stället väl medveten om det hårda slitet som ligger bakom livet på landet. Det enda som underlättar är att vara händig och klara av att fixa saker själv. Vilket kommer väl till pass när fotografen tar kontrollen inte bara över kameran, utan styr jobben in i minsta detalj. Fast på frågan om han är ett kontrollfreak svarar han nej.

–Jag är inte en sådan som stryker kalsingarna, men på jobbet gillar jag att ha ordning. >

Kund: Telia.

Kund: Riksgälden.

Sekunden efter att han svarat nej på min fråga dyker han ner på golvet. Med en snabb rörelse rätar han ut ett skrynklad matthörn innan han sätter sig i soffan igen. När han följer min blick och ser mina höjda ögonbryn skrattar han bara. Petrus utstrålar en självsäkerhet som känns betryggande. Han vet vad han gör. Ändå var det inte mer än fyra år sedan som han nischade sig och fann sin egen stil. Nu vet han vad han gillar och inte gillar, vilket också syns i hans bilder.

Hans stil är filmistisk, och han söker alltid efter grejer som kan ingå i en stiliserad eller regisserad dokumentär bild. Ett exempel är ett eget projekt som Petrus drog igång för tre år sedan och som troligen kommer att resultera i en utställning.

–Jag gillar bildberättelser som berättar en historia, även om historien inte är självklar. Det är ett försök att visa verkligheten.

VISAR VART MÖBELN SKA STÅ

På tredje våningen pekar Petrus ut fönstret som han sett ut till den fjärde delen av bildserien. »I believe I can fly«.

–Det är mindre än de andra och jag tror det blir perfekt när det splittras.

–Tänk på ljuset, inflikar Daniel. Det är ju inte säkert att ljuset är detsamma som nu på eftermiddagen.

–Va? Tror du vi ska jobba till tio eller elva på kvällen, säger Lasse med ett stort leende.

–Skulle aldrig falla mig in, svarar Daniel och flinar tillbaka.

Bilden som ska fotas är den enda som inte behöver en modell. För det är tänkt att modellen precis ska ha kastat sig ut genom fönstret. Därför är det viktigt att uppbyggnaden av rummet blir trovärdigt. Petrus är redan i full färd med att visa var det tänkta bordet ska stå, böjer sig för att illustrera en detalj samtidigt som han viftar ut en markering om var HiFi-stereon borde placeras. Daniel och Lasse antecknar och ritar, för det är viktigt att detaljerna blir rätt och övertygande. Även om Petrus vet vad som gör en bra bild måste AD också övertygas.

–Det blir lite cartoonigt med den krossade fönsterrutan och glas- >

JAG HAR ALLTID VELAT GÖRA STÖRRE JOBB MED MER BUDGET. JU STÖRRE DESTO ROLIGARE TYCKTE JAG ATT DET VAR. OCH SÅ RÅKADE JAG VARA BRA PÅ DET. *Petrus Olsson*

splittrat på golvet. Vi kanske ska ha en gardin som fladdrar ut från det trasiga fönstret också? Och Daniel, hjälp mig att komma ihåg att fota höghus som vi kan lägga in i fönstret utanför.

Cattis som tagit en extra runda på övervåningen stannar upp jämsides med mig och kommenterar salen vi står i. Hon är uppenbart förtjust i jobbet de förbereder och full av förtroende för fotografen.

–Petrus är en av de bästa fotograferna, säger hon. Han går omkring på plats och han styr produktionerna, vilket inte alla fotografer gör.

ALLT HANDLAR OM HJÄRTAT

Klockan har slagit halv fem och teamet börjar känna sig nöjda. I minibusen på väg tillbaka till stan diskuteras detaljer, som hur fönsterrutan ska krossas för att få till rätt visuell effekt. Petrus svärfar är pensionerad glasmästare och kanske kan åta sig att tillverka ett fönster som Lasse kan använda i stället för de hela som sitter upphängda i dag. Att de kraschar en ruta på huset skulle knappast uppskattas av ägarna. Direkt när Cattis och Lasse klivit ur bilen ringer Petrus upp svärfar för att höra efter om han är intresserad av ett extraknäck.

Vid det här laget har mitt blodsocker sjunkit några grader, medan Petrus är lika full av energi som han var när vi träffades på morgonen. Uthålligheten är en förutsättning för att orka jobba med stora produktioner.

–Jag har alltid velat göra större jobb med mer budget. Ju större desto roligare tyckte jag att det var. Och så råkade jag vara bra på det. Tack vare ett nära samarbete med min agents produktionsbolag kan jag dessutom höja nivån på mina jobb ytterligare.

I ett Sverige som precis som övriga världen sliter med ekonomin har Petrus inte märkt av konjunkturdippen.

–Jag tycker det svänger hela tiden, men den här slår mest mot företag – företag som ändå måste göra reklam för att få ut sina produkter och tjänster. Och jag är lätt att jobba med, jag ställer inte hundra frågor om saker jag kan ta reda på själv. Jag hatar själv när det går långsamt. Sävlig het. Då fixar jag det hellre själv.

De flesta av Petrus uppdragsgivare tänker sig oftast större och mer komplicerade projekt när de anlitar honom, och för att de vill ha hans känsla och stil i bilderna. Petrus har också tackat nej till jobb, mest för att budgeten inte räckt till för att få ett bra slutresultat.

–I den här branschen handlar det mycket om hjärta. Man jobbar helt enkelt tills man är helt nöjd.

PETRUS OLSSON

FOTO: AMN LAGERMAN

Född 1973.

Familj Sambo och två barn.

Webb www.adamsky.se (Petrus agent)

Utrustning För rekognoseringen användes Hasselblad H3DII samt objektiven 35mm, 50mm, 80mm, 100mm och 150mm.

Kampanj för Kvibille. Reklambyrån tog fram skissen och presenterade idén för Petrus. Därpå castades modellerna och placerades ut på skissen – på så sätt kunde hela produktionsteamet få en känsla för hur jobbet skulle utföras i skarpt läge.

